

Kursplan

Fakultetsnämnden för hälsa, socialt arbete och beteendevetenskap
Institutionen för socialt arbete

4SA375 Familjeterapeutisk kurs på systemisk/interaktionistisk grund
(steg 1), 45 högskolepoäng

Familjpsychotherapeutic course based on systemic/interacionistic
theory, 45 credits

Huvudområde

Socialt arbete

Ämnesgrupp

Socialt arbete och social omsorg

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för socialt arbete 2009-12-11

Senast reviderad 2012-06-15. Redaktionella ändringar och revidering av litteraturlista.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2013

Förkunskaper

Socionomexamen eller likartad utbildning motsvarande kandidatnivå samt minst 3 års yrkeserfarenhet av socialt arbete eller behandlingsarbete efter avslutade studier.

Tillgång att bedriva familjeterapeutiskt arbete i en omfattning om minst två familjesamtal/vecka under utbildningstiden ska styrkas med intyg från arbetsgivaren.

Mål

Syftet med kursen är att utveckla och förstärka studentens kunskaper utifrån familjeterapeutisk systemisk / interaktionsitisk grund och förmåga att bedriva familjebehandlingsarbete.

Efter avslutad kurs ska studenten

1. Ha kunskaper utifrån ett vetenskapligt perspektiv om familjeterapeutisk terapi, utvecklingspsykologisk teori, systemteori, interaktionistisk teori samt olika skolbildningar inom familjeterapin.
2. Ha kunskaper om familjens livscykel och skilda familjebildningar avseende mångfaldighetsaspekter.
3. Ha kunskaper om familjeterapins framväxt och syn på symtom.
4. Ha ett kritiskt reflekterande med utgångspunkt från vetenskapsteori och aktuell forskning inom området.

5. Kunna reflektera kring teorier, interventioner och dess tillämpningsområden.
6. Kunna arbete målinriktat tillsammans med klienter i enlighet med uppgjort terapeutiskt schema.
7. Ha färdighet i att kunna sammanhangsmarkera en terapeutisk kontakt och att konstruktivt kunna förhålla sig till terapeutiska systems kraftfält samt visa förmåga att flexibelt möta problemsituationer av olika slag.
8. Ha förmåga att kunna motta handledning i en psykoterapeutisk kontext och under handledning kunna bedriva systemisk/interaktionistisk familjeterapi.
9. Ha förmåga till ett professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot familjer.
10. Ha en fördjupad förmåga till reflektion över sitt eget förhållningssätt i terapisituationen samt visa ett psykoterapeutiskt förhållningssätt i sin yrkesroll.

Innehåll

Delkurs I: Teori och metod (22,5 poäng)

Den första delkursen startar med en sociologisk och historisk överblick kring familjen som institution. Därfter följer ett avsnitt där såväl äldre som modern teoribildning i utvecklingspsykologi avhandlas för att ge en grund för individens utveckling och interaktion från spädbarn till vuxen individ. Från individens psykologiska utveckling läggs sedan fokus på familjens livscykel utifrån dess organisering i förhållande till ursprungsfamilj, den egna familjebildningen och till nästa generation. Dessa delar syftar således till att få en förståelse och kunskap om såväl individens som familjens utveckling utifrån psykologiska och interaktionistiska teoretiska modeller.

Nästföljande teoretiska avsnitt fokuserar på familjeterapins framväxt och syn på funktionalitet och syn på symtom samt tillämpningsområden för systemisk och interaktionistisk terapi.

Delkurs II: Handledning (15 poäng).

I samband med det teoriavsnitt som avhandlar den terapeutiska processens teori och metod startar också delkurs II, handledningsmomentet i kursen. Handledningen löper parallellt med föreläsningar under två terminer och genomförs i grupp och omfattar 120 timmar i grupp om 6-8 deltagare. Varje student ska under handledningen presentera minst tre familjer med olika problematik som de arbetar med i sin praktiska verksamhet. En av familjerna ska innehålla behandling där barn under 18 år är klient/patient. Handledningen sker via videoinspelade terapisessioner eller direkthandledning. Handledaren är examinerande lärare. Etiska aspekter med systemisk och interaktionistisk terapi diskuteras genomgående under kursen.

Delkurs III: Aktuell forskning och vetenskapsteori (7,5 poäng).

Den tredje delkursen fokuserar på aktuell forskning samt vetenskapsteori och vetenskaplig metod i förhållande till familjeterapeutisk forskning.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, metodträning och handledning.

Undervisningen bygger på aktivt kunskapssökande, kritiskt tänkande och problemlösning där studenterna genomför ett grupparbete. För utbildningen som helhet gäller obligatorisk

närvaro, minst 80 % närvaro. Frånvaro vid enstaka tillfällen kompenseras i samråd med examinator.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Kursens mål examineras enligt följande:

Delkurs 1:

Genom skriftlig och muntlig redovisning av självständigt arbete. Momentet omfattar 22,5 högskolepoäng och examinerar lärande mål 1, 2, 3 och bedöms med betyget Underkänd, Godkänd och Väl godkänd.

Delkurs 2:

Handledningsmomentet kodkänns genom aktivt deltagande och obligatorisk närvaro med minst 80% närvaro samt presentation av inspelat familjebehandlingssamtal, 3 familjer om vardera minst 2 tillfällen och examinerar lärande mål 4 och 5. Examinationen sker på grundval av handledarens bedömning i samråd med exminator. Momentet omfattat 15 högskolepoäng och bedöms med betyget Underkänd eller Godkänd.

Delkurs 3:

Genom skriftlig och muntlig redovisning av grupparbete och självständigt arbete. Momentet omfattar 7,5 högskolepoäng och examinerar lärande mål 4, 5 och bedöms med betyget Underkänd, Godkänd och Väl godkänd.

För att få betyget Godkänd på hel kurs krävs betyget Godkänd på samtliga moment och för att få betyget Väl godkänd krävs betyget Väl godkänd på samtliga moment.

Kursvärdering

En skriftlig kursvärdering genomförs och sammanställs i en rapport, vilken arkiveras vid institutionen. Resultatet och eventuellt vidtagna åtgärder kommuniceras med kursansvarig och presenteras för studenterna vid nästa kurstillfälle

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Andersen, Tom. (2001). *Reflekterande processer. Samtal om samtalen*. Stockholm. Mareld. 237 s

Broberg, Anders m fl. (2003). *Klinisk barnpsykologi. Utveckling på avvägar*. Stockholm. Natur & Kultur. 331 s

Ferrer-Wreder m.fl. (2004). *Framgångsrika preventionsprogram*. Stockholm: Gothia. 488 s

Gottman, John & Silver, Nan. (2002). *Sju regler för en lycklig kärleksrelation*. Stockholm. Natur & Kultur. 306 s

Hansson, Kjell. (2001). *Familjebehandling på goda grunder. En forskningsbaserad översikt*. Stockholm. Gothia. 250 s

Hoffman, L. (2001). *Family Therapy* New York. WW Norton & Co. 320 s

Hårtveit, H & Jensen, P. (2005). *Familjen plus en. En resa genom familjeterapis praktik och idéer*. Stockholm. Mareld. 384 s

Jacobsen, Dag, Ingvar. (2007). *Förståelse, beskrivning och förklaring. Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur. 316 s

McGoldrick, M. (2007). *Genograms. Assessment and interventions*. NY. Norton &

co. 380 s

Minuchin, Salvador. Lee, Wai Jung och Simon, George. (1999) *Mastering Family Therapy*.

Journeys of Growth and Transformation. Wiley and sons. 304 s

Olsson, H & Petitt, B. (1995). *Mötespunkter, några professionella verktyg i interaktionistiskt förändringsarbete*. Stockholm. Mareld. 265 s

Schjöldt, B & Egeland, T-A. (1994). *Från systemteori till familjeterapi*. Lund. Studentlitteratur. 195 s

Vetere, A. & Dovling, E. (2005). *Narrative therapies with children and their families*. London. Routledge. 336 s

Walsh, Froma. (2006). *Strengthening Family Resilience*. NY. Guildford Publications. 386 s

White, Michael. (2007). *Maps of narrative practice*. New York; WW Norton & Co.